

Evangelie
van
Johannes

De Proloog

1 In [het] begin was het Woord; en het Woord was bij God, en het Woord was God. **2** Deze was in [het] begin bij God. **3** Alle dingen zijn door Hem geworden, en zonder Hem is niet één ding geworden dat geworden is. **4** In Hem was leven, en het leven was het licht van de mensen. **5** En het licht *verschijnt* in de duisternis, en de duisternis heeft het niet begrepen. **6** Er was een mens, van God gezonden; zijn naam was Johannes. **7** Deze kwam tot een getuigenis, om van het licht te getuigen, opdat allen door hem geloofden. **8** Hij was het licht niet, maar [hij was] om van het licht te getuigen. **9** Het was het ware licht dat ieder mens verlicht, dat in de wereld kwam. **10** Hij was in de wereld, en de wereld is door Hem geworden, en de wereld heeft Hem niet gekend. **11** Hij kwam tot het zijne, en de zijnen hebben Hem niet aangenomen. **12** Maar allen die Hem hebben aangenomen, hun gaf Hij [het] recht kinderen van God te worden, hun die in zijn naam geloven; **13** die niet uit bloed, niet uit [de] wil van [het] vlees, niet uit [de] wil van een man, maar uit God geboren zijn. **14** En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond (en wij hebben zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als van een eniggeborene van een vader) vol van genade en waarheid. **15** (Johannes getuigt van Hem en heeft geroepen en gezegd: Deze was het van Wie ik zei: Hij die na mij komt, is mij vóór, want Hij was eerder dan ik.) **16** Want uit zijn volheid hebben wij allen ontvangen, en wel genade in plaats van genade. **17** Want de wet is door Mozes gegeven; de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden. **18** Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon die in de schoot van de Vader is, die heeft [Hem] verklaard.

De Proloog: spiegelbeeld structuur en progressieve opbouw

- A. 1-2: Het Woord en God in het begin
 - B. 3: Het Woord als Schepper
 - C. 4-5: Licht en leven overwint de duisternis
 - D. 6-9: Getuigenis van 'Johannes' aangaande *het Licht*
 - E. 10-11: Het ware *Licht* verworpen door zijn eigen schepping maar...
 - F. 12-13: **goddelijk zoonschap** (kinderen van God) **door geloof in het Woord**
- E'. 14: Het Woord is vlees geworden en openbaart Zijn *heerlijkheid*
- D'. 15: Getuigenis van 'Johannes' aangaande de uitnemendheid *van Deze*
- C'. 16: Zijn volheid heeft ons genade in plaats van genade gegeven
- B'. 17: Het Woord als Thora/Mozes wordt overstegen door Jezus Christus
- A'. 18: De eniggeboren God die in de schoot van *de Vader* was heeft Hem verklaard

Johannes verkondigde (15)

15 (Johannes getuigt van Hem en heeft geroepen en gezegd: Deze was het van Wie ik zei: Hij die na mij komt, is mij vóór, want Hij was eerder (eerst) dan ik.)

- Opnieuw een setje van 3 ➡ 'Hij die na mij komt – Hij 'was' mij voor – Hij was 'eerst' !
- Johannes 'heeft geroepen en gezegd'

'Hij zei: Ik ben de stem van een roepende in de woestijn: 'Maakt de weg van de Heer recht!', zoals de profeet Jesaja heeft gesproken.' (Jh.1:23)

'Jezus dan riep in de tempel, terwijl Hij aldus leerde: U kent Mij en ook weet u vanwaar Ik ben; en Ik ben niet van Mijzelf gekomen, maar Hij die Mij heeft gezonden, is waarachtig, die u niet kent.' (Jh.7:28)

'En op de laatste, de grote dag van het feest, stond Jezus daar en riep aldus: Als iemand dorst heeft, laat hij bij Mij komen en drinken! Wie in Mij gelooft, zoals de Schrift zegt: Stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien. Dit nu zei Hij van de Geest, die zij die in Hem geloven zouden ontvangen..!' (Jh.7:37-39)

'Jezus nu riep en zei: Wie in Mij gelooft, gelooft niet in Mij, maar in Hem die Mij heeft gezonden.' (Jh.12:44)

- Johannes 'profetische' boodschap in vers 15, vormt **de basisverklaring** voor Johannes verdere uiteenzetting in vers 16-18

Groter dan Mozes (16-18)

16 Want uit zijn volheid hebben wij allen ontvangen, en wel genade in plaats van genade.

17 Want de wet is door Mozes gegeven; (maar...) de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden.

18 Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon die in de schoot van de Vader is, die heeft [Hem] verklaard.

- Want uit zijn **volheid** = **Gods volheid** ➡ 'wij hebben zijn heerlijkheid aanschouwd, ...**vol** van genade en waarheid.' (ver14)
...de **volheid** van genade die waarheid is.
↳ 'Want het behaagde de hele Volheid in Hem te wonen...' (Kol.1:19)
- '**Genade in plaats van genade**' ➡ Johannes erkent de Thora als een 'genadegave' van God. Maar in Jezus is nu een **grotere genade bovenop die gave, die 't voorgaande overstijgt en daarom vervangt**

De Nieuwe Exodus - Gods openbaring van zijn Naam (14)

14 En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond (en wij hebben zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als van een eniggeborene van een vader) vol van genade en waarheid.

- 'Wij hebben zijn **'heerlijkheid'** aanschouwd → 'En het zal gebeuren, als Mijn heerlijkheid voorbijtrekt, ...zult u Mij van achteren zien, maar Mijn aangezicht zal niet gezien worden.' (Ex.33:22)
- 'een heerlijkheid ...vol van **genade en waarheid'** → 'Ik zal al Mijn goedheid bij u voorbij laten komen, ...Ik zal genadig zijn voor wie Ik genadig zal zijn, en Ik zal Mij ontfermen over wie Ik Mij ontfermen zal.' (Ex.33:19)

Toen Jahweh bij hem voorbijkwam, riep Hij: Jahweh, Jahweh, God, barmhartig en genadig, geduldig en rijk aan goedertierenheid en verbondstrouw, Die goedertierenheid blijft bewijzen aan duizenden, Die ongerechtigheid, overtreding en zonde vergeeft, maar Die de schuldige zeker niet voor onschuldig houdt en de ongerechtigheid van de vaders vergeldt aan de kinderen en kleinkinderen, tot in het derde en vierde geslacht. (Ex.34:6,7)

Groter dan Mozes (16-18)

16 Want uit zijn volheid hebben wij allen ontvangen, en wel genade in plaats van genade.

17 Want de wet is door Mozes gegeven; (**maar...**) de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden.

18 Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon die in de schoot van de Vader is, die heeft [Hem] verklaard.

- Want uit zijn **volheid** = **Gods volheid** ➡ 'wij hebben zijn heerlijkheid aanschouwd, ...**vol** van genade en waarheid.' (**ver14**)
...de **volheid** van genade die waarheid is.
↳ 'Want het behaagde de hele Volheid in Hem te wonen...' (Kol.1:19)
- '**Genade in plaats van genade**' ➡ Johannes erkent de Thora als een 'genadegave' van God. Maar in Jezus is nu een **grotere genade bovenop die gave, die 't voorgaande overstijgt en daarom vervangt**
- Mozes was de middelaar door wie de Wet gegeven is, *maar Jezus Christus heeft 'genade & waarheid' voor ons gebracht*
- '**Niemand heeft ooit gezien**' ➡ maar 'wij' wel in Christus, *die heeft verklaard...*

'Toen zei Mozes, toon mij toch Uw heerlijkheid!' (Ex.33:18)

'U zou Mij aangezicht niet kunnen zien, want geen mens kan Mij zien en in leven blijven.' (Ex.33:20)

'Filippus zei tot Hem: Heer, **toon** ons de Vader en het is ons genoeg. Jezus zei tot hem: Ben Ik zo lange tijd bij u en heb je Mij niet gekend, Filippus? Wie Mij heeft gezien, heeft de Vader gezien; hoe zeg je dan: Toon ons de Vader?' (Jh.14:8-10)

Groter dan Mozes (16-18)

16 Want uit zijn volheid hebben wij allen ontvangen, en wel genade in plaats van genade.

17 Want de wet is door Mozes gegeven; (**maar...**) de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden.

18 Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon die in de schoot van de Vader is, die heeft [Hem] verklaard.

➤ Wat is **het openbaringsmoment** bij uitstek van **Gods heerlijkheid** in Johannes' verhaal?

'En niemand is opgevaren in de hemel dan Hij die uit de hemel is neergedaald, de Mensenzoon die in de hemel is. En zoals Mozes de slang in de woestijn heeft verhoogd, zo moet de Mensenzoon verhoogd worden, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat maar eeuwig leven heeft.' (Jh.3:13-15)

➤ **'De 'eniggeboren zoon'**

'Hij is [het] beeld van de onzichtbare God, de eerstgeborene (pro'totokos) van [de] hele schepping,...' (Kol.1:15)

'Dan moet u tegen de farao zeggen: Zo zegt Jahweh: Mijne zoon, Mijn eerstgeborene, is Israël.' (Ex.4:22)

'...opdat vervuld werd wat door Jahweh gesproken is door de profeet: Uit Egypte heb Ik Mijne zoon geroepen.' (Mt.2:15)

➤ **'...die in de schoot van de Vader is, die heeft Hem verklaard'** (exe'geomai)

'Eén van zijn discipelen, hij die Jezus liefhad, lag aan in de schoot van Jezus.' (Jh.13:23)

De week van de nieuwe schepping (1:19-2:11)

19 En dit is het getuigenis van Johannes, toen de Joden priesters en Levieten uit Jeruzalem <naar hem toe> gezonden hadden om hem te vragen: Wie bent u? **20** En hij beleet en loochende het niet; en hij beleet: Ik ben de Christus niet. **21** En zij vroegen hem: Wat dan? Bent u Elia? En hij zei: Ik ben het niet. Bent u de profeet? En hij antwoordde: Nee. **22** Zij zeiden dan tot hem: Wie bent u? opdat wij antwoord geven aan hen die ons hebben gezonden. Wat zegt u van uzelf? **23** Hij zei: Ik ben [de] stem van een roepende in de woestijn: 'Maakt de weg van [de] Heer recht!', zoals de profeet Jesaja heeft gesproken. **24** En zij waren gezonden uit de farizeeën. **25** En zij vroegen hem en zeiden tot hem: Waarom doopt u dan, als u de Christus niet bent, noch Elia, noch de profeet? **26** Johannes antwoordde hun en zei: Ik doop met water; midden onder u staat [Eén] die u niet kent, die na mij komt; **27** ik ben niet waard zijn schoenriem los te maken. **28** Dit gebeurde in Bethanië, over de Jordaan, waar Johannes doopte. **29 De volgende dag** zag hij Jezus naar zich toe komen en zei: Zie, het Lam van God, dat de zonde van de wereld wegneemt. **30** Deze is het van Wie ik zei: Na mij komt een man die mij vóór is, want Hij was eerder dan ik. **31** En ik kende Hem niet; maar opdat Hij aan Israël openbaar wordt, daarom ben ik komen dopen met water. **32** En Johannes getuigde en zei: Ik heb de Geest zien neerdalen als een duif uit [de] hemel, en hij bleef op Hem. **33** En ik kende Hem niet; maar Hij die mij heeft gezonden om te dopen met water, die zei mij: Op Wie u de Geest zult zien neerdalen en op Hem blijven, Die is het die met [de] Heilige Geest doopt. **34** En ik heb gezien en getuigd dat Deze de Zoon van God is. **35 De volgende dag** stond Johannes [daar] weer, en twee van zijn discipelen. **36** En toen hij op Jezus zag, die daar wandelde, zei hij: Zie, het Lam van God. **37** En de twee discipelen hoorden hem spreken en volgden Jezus.

De week van de nieuwe schepping (1:19-2:11)

38 En Jezus keerde Zich om en zag dat zij Hem volgden, en zei tot hen: **39** Wat zoekt u? En zij zeiden tot Hem: Rabbi (wat vertaald wil zeggen: Meester), waar verblijft U? **40** Hij zei tot hen: Komt en u zult het zien. Zij kwamen dan en zagen waar Hij verbleef, en zij verbleven die dag bij Hem. Het was ongeveer [het] tiende uur. **41** Andréas, de broer van Simon Petrus, was één van de twee die het van Johannes gehoord hadden en Hem gevolgd waren. **42** Deze vond eerst zijn eigen broer Simon en zei tot hem: Wij hebben de Messias gevonden – wat vertaald is: Christus. **43** Hij leidde hem tot Jezus. Jezus zag hem aan en zei: Jij bent Simon, de zoon van Jona, jij zult Kefas heten – wat vertaald wordt: steen. **44** De volgende dag wilde Hij naar Galiléa vertrekken en Hij vond Filippus; en Jezus zei tot hem: Volg Mij. **45** Filippus nu was van Bethsaïda, uit de stad van Andréas en Petrus. **46** Filippus vond Nathanaël en zei tot hem: Wij hebben Hem gevonden van Wie Mozes in de wet geschreven heeft, en de profeten: Jezus, de Zoon van Jozef, van Nazareth. **47** En Nathanaël zei tot hem: Kan uit Nazareth iets goeds zijn? Filippus zei tot hem: Kom en zie. **48** Jezus zag Nathanaël naar Zich toe komen en zei van hem: Zie, waarlijk een Israëliet in wie geen bedrog is. **49** Nathanaël zei tot Hem: Vanwaar kent U mij? Jezus antwoordde en zei tot hem: Voordat Filippus je riep, terwijl je onder de vijgenboom was, zag Ik je. **50** Nathanaël antwoordde Hem: Rabbi, U bent de Zoon van God, U bent [de] koning van Israël. **51** Jezus antwoordde en zei tot hem: Omdat Ik je gezegd heb: Ik zag je onder de vijgenboom, geloof je? Je zult grotere dingen zien dan deze. **52** En Hij zei tot hem: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg je: Je zult <van nu aan> de hemel geopend zien en de engelen van God opstijgen en neerdalen op de Mensenzoon.

De week van de nieuwe schepping (1:19-2:11)

2:1 En op de derde dag was er een bruiloft in Kana in Galiléa; en de moeder van Jezus was daar.

2 Jezus nu was ook op de bruiloft genodigd, alsook zijn discipelen. **3** En toen er gebrek aan wijn kwam, zei de moeder van Jezus tot Hem: Zij hebben geen wijn. **4** <En> Jezus zei tot haar: Wat heb Ik met u te doen, vrouw? Mijn uur is nog niet gekomen.

5 Zijn moeder zei tot de dienstknechten: Wat Hij u ook zegt, doet dat. **6** Nu waren daar zes stenen watervaten neergezet, volgens het reinigingsgebruik van de Joden, elk met een inhoud van twee of drie metrétén.

7 Jezus zei tot hen: Vult de watervaten met water. En zij vulden ze tot boven toe. **8** En Hij zei tot hen: Schept nu en brengt het naar de ceremoniemeester; en zij brachten het. **9** Toen nu de ceremoniemeester het water dat wijn geworden was, geproefd had (en hij wist niet vanwaar die was, maar de dienstknechten die het water geschept hadden, wisten het), riep de ceremoniemeester de bruidegom en zei tot hem: **10** Iedereen zet eerst de goede wijn voor, en wanneer men veel gedronken heeft, de mindere; u hebt de goede wijn tot nu toe bewaard. **11** Dit deed Jezus als begin van zijn tekenen in Kana in Galiléa en openbaarde zijn heerlijkheid; en zijn discipelen geloofden in Hem.

‘Jezus antwoordde en zei tot hen: Breekt dit tempelhuis af en in drie dagen zal Ik het oprichten’ (Jh.2:19)

De week van de nieuwe schepping (1:19-2:11)

• Structuur

A. Johannes' getuigenis van Jezus (1:19-34)

- 1) Johannes' relatie tot Jezus: de wegbereider (1:19-24)
- 2) Johannes getuigt van Jezus; het Lam, de Geestdoper, Zoon van God

B. Discipels' getuigenis van Jezus (1:35/36-49/51)

- 1) Eerste discipelen: Andreas en Simon Petrus (1:35/36-36-42)
Jezus = de Messias
- 2) Tweede discipelen: Filippus en Nathanaël (1:43-49/51)
Jezus = Mozaïsche profeet; Zoon van God, Koning van Israël (Mensenzoon)

C. Jezus' getuigenis van Zichzelf (1:50/2:1-11)

- 1) Mensenzoon
- 2) Eerste teken: Jezus = de oprichter van een nieuw scheppend, Messiaans tijdperk

7 dagen van de week van de nieuwe schepping

1:19-28	= dag 1
1:29 (de volgende dag...)	= dag 2
1:35 (de volgende dag...)	= dag 3
1:44 (de volgende dag...)	= dag 4
2:1 (op de derde dag ...inclusief)	= dag 5, 6 en 7

Evangelie
van
Johannes